

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

Tirsdag den 1. marts 2022 kl. 10-15, mødelokale E041, Fødevarestyrelsen, Glostrup

Deltagere: Axel Kornerup Hansen (formand), Christine Nellemann, Birgitte Kousholt, Lisbeth E. Knudsen, Erwin Roggen, Jan Lund Ottesen (deltog ikke i pkt. 8-12), Tom Bengtsen, Sofie Reumert Biering-Sørensen, Rasmus Normann Nielsen (ref.)
Afbud: Peter Bollen, Peter Bie

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Idet Jan Lund Ottesen ville være nødsaget til at forlade mødet i en nærmere bestemt periode, ytrede han ønske om, at punkterne 4-7 flyttedes til sidst i mødet, så han kunne deltage heri. Bestyrelsen efterkom ønsket, hvorefter dagsordenen godkendtes.

2. Sekretariatet orienterer om emner af relevans for udvalget og 3R-centeret, herunder

a. Oversigt over arbejdsopgaver udført af siddende bestyrelse

Sekretariatet kunne oplyse, at listen er blevet opdateret og er tilgængelig på hjemmesiden. Listen holdes opdateret i løbet af 2022 og skal i forbindelse med den nuværende bestyrelsens afgang suppleres med en udtalelse om arbejdet udført i regi af Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer siden etableringen af begge i 2013.

b. Ansættelse af ny sekretariatsmedarbejder

Tom Bengtsen kunne oplyse, at Charlotte Vilstrup netop var blevet ny Veterinærdirektør. Charlotte har i sin tid i Fødevarestyrelsen bl.a. varetaget stillingen som kontorchef i Dyrevelfærd & Veterinærmedicin, hvorfor Charlotte også har et indgående kendskab til forsøgsdyrsområdet.

Tom Bengtsen kunne desuden oplyse, at Louise Stab Bryndum pr. 1. april ansættes i en fast stilling i sekretariatet. Louise er uddannet dyrlæge og har bl.a. siddet fem år i Rådet for Dyreforsøg.

c. Status for Veterinærforlig IV

Tom Bengtsen gav en status på veterinærforliget, som forventes forhandlet på plads i løbet af 2022. Hvis processen trækker i langdrag og først forhandles på plads ultimo 2022, kan det betyde, at man er nødsaget til at opslå bestyrelsesposterne til den kommende bestyrelsesperiode, inden man reelt kender udfaldet af forhandlingerne og dermed Danmarks 3R-Centers fremtid.

Tom Bengtsen kunne i øvrigt fortælle, at han i nærmeste fremtid vil indkalde til møde med 3R-centerets interessenter med henblik på at opnå enighed om fortsat støtte derfra.

Sekretariatet orienterede desuden om, at processen vedr. forskningsmidler til 2022 kører sin gang. De støttede forskere er således blevet informeret om støtte til deres respektive projekter, ligesom en plan for udsendelse af pressemeddelelse fra Fødevarestyrelsen er ved at finde sin form.

Der udsendes breve til de forskere, som ikke modtager midler, i løbet af en uges tid (fra d.d.).

d. Målskema 2022

Intet at bemærke.

3. Nationale og internationale møder og kontakter

Møder/arrangementer

i. National Committee meeting, Berlin (online), 11. februar 2022

Axel Kornerup Hansen og Katrine Svendsen (Dyreforsøgstilsynet) havde deltaget i mødet, som i lighed med de seneste møder for de nationale udvalg, var blevet afholdt online. Axel fortalte, at han fandt online-formatet godt, idet han havde fornemmelsen af, at det havde resulteret i en større

grad af fortrolighed mødedeltagerne imellem.

Axel kunne i øvrigt fortælle, at han fandt de enkelte udvalgs information om deres respektive arbejde nyttigt.

Axel fortalte endvidere, at et af de mere aktuelle emner i dette forum er produktionen af antistoffer uden brug af dyr.

- ii. ***Miniseminar 1) forskning i humane sygdomme ifm. Forsøgsdyrenes dag 22. april 2022, 2) forsøg med vilde dyr 21. september 2022 og 3) traumeforsøg og "den gode ansøgning" december 2022.***

Sekretariatet informerede om Dyreforsøgstilsynets kommende miniseminarer.

Det besluttedes, at oplæg på miniseminaret til december om ansøgningsprocessen i forbindelse med dyreforsøg (den gode ansøgning) skal optages, så det kan lægges på dyreforsøgstilsynets hjemmeside. Dyreforsøgstilsynet kan lave en aftale herom med Axel Kornerup Hansen.

- iii. ***FELASA Marseille, 13-16 juni***

Tom Bengtsen informerede om, at han selv og Rasmus Normann Nielsen fra sekretariatet deltager på FELASA, som i år har dyreforsøg og kommunikation i fokus. Tom fortalte, at Katrine Svendsen og Leif Røge Lund fra Dyreforsøgstilsynet også deltager.

Birgitte Kousholt kunne fortælle, at en større flok fra Aarhus Universitet også deltager på FELASA, hvor man har stor fokus på kommunikation. Det aftaltes, at Birgitte fortæller nærmere om denne fokus på kommunikation på et kommende bestyrelsesmøde.

Udvalget for forsøgsdyr og alternativer

4. Kriterier for DVO 3R-konkurrencen

Det besluttedes, at præmiere det bedste forsøgsdyrsoptimerende tiltag på markedspladsen

(på Dyrevelfærdsorganernes Årsmøde) med 5.000 kr.

Det diskuteredes, hvorvidt Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer skulle uddele en egentlig pris til dyreteknikere. Det besluttedes, at denne overvejelse kan tages op af en kommende bestyrelse.

5. Forsøgsdyrsfaciliteternes erfaringer med COVID-19

Det besluttedes, at sekretariatet (Rasmus Normann Nielsen) skriver rapportens indledning og sammenfatning sammen, så interesserede hurtigt kan danne sig et indtryk af rapporten. Udkastet sendes efterfølgende til gennemsyn hos Jan Lund Ottesen.

Det besluttedes, at ovennævnte tekst samt rapporten i sin helhed offentliggøres på udvalgets og 3R-centerets hjemmeside, ligesom det besluttedes at gøre potentielt interesserede opmærksomme på rapporten på 3R-centerets og udvalgets hjemmeside og vha. nyhedsbreve udsendt af henholdsvis 3R-centeret og Dyreforsøgstilsynet.

Det besluttedes endvidere at lade rapporten oversætte til engelsk.

6. Forsøgsdyr i højeste belastningskategori i 2021

Axel Kornerup Hansen præsenterede på vegne af arbejdsgruppe (Axel Kornerup Hansen, Jan Lund Ottesen og Lisbeth E. Knudsen).

Det besluttedes, at forsøge at bringe forskere, som anvender dyremodeller med betydelig belastning og sammenlignelige vilkår sammen (f brugere af EAE model og grupper der arbejder med fisk), så de kan diskutere eventuelle forbedringsmuligheder på det dyrevelfærdsmæssige plan – eksempelvis i forbindelse med humane endepunkter. Det besluttedes, at Axel sender en sådan forespørgsel afsted på vegne af Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer.

Det diskuteredes også, at et kommende udvalg bør foretage en lignende undersøgelse af forsøgsdyr i højeste belastningskategori om nogle år for at følge udviklingen.

Det besluttedes, at sekretariatet (Rasmus Normann Nielsen) læser korrektur og tilretter rapporten, hvorefter den sendes til godkendelse hos Axel. Herefter skal den offentliggøres på udvalgets og 3R-centerets hjemmeside, ligesom sekretariatet vil skabe opmærksomhed herom via de sædvanlige kanaler.

7. Artikler som opfølgning på udvalgets/bestyrelsens udtalelse om brug af dyr i

undervisningen

Det diskuteredes, hvordan udvalget/3R-centeret skal følge den tidligere udførte undersøgelse og udtalelse vedr. anvendelsen af dyr i undervisning op i form af informative artikler på udvalgets og 3R-centerets hjemmeside. Det diskuteredes, at man kan skrive artikler om henholdsvis tilladelseskrævende undervisning og ikke-tilladelseskrævende undervisning.

a. Hvordan anvendes dyr i undervisningen?

Det blev foreslået, at sekretariatet på baggrund af interview med brugere af dyr i – eksempelvis - fysiologiundervisningen skriver en artikel til hjemmesiden. Sekretariatet undersøger, hvem fra landets universiteter, som synes relevante at kontakte.

b. Dyreforsøgstilladelseskrævende undervisningsformål

Sekretariatet undersøger aktuel tilladelseskrævende undervisning med henblik på at skrive en informativ artikel herom.

Danmarks 3R-Center

8. Nedsættelse af eksternt bedømmelsesudvalg ifm. uddeling af 3R-forskningsmidler

Det besluttedes, at man i år bibeholder nuværende proces og lader den kommende bestyrelse afgøre, hvorvidt et eksternt bedømmelsesudvalg kan og bør etableres.

9. Symposium 2022

a. Opfordring til at komme med ideer til yderligere oplægsholdere

Sekretariatet opfordrede bestyrelsen til at overveje yderligere mulige oplægsholdere til årets symposium.

Sekretariatet foreslog, at invitere en oplægsholder med viden om smerte hos fisk, hvilket bestyrelsen støttede op om. Det besluttedes, at sekretariatet sender nogle forslag til oplægsholdere til bestyrelsen snarest.

I den forbindelse diskuteredes det, om der er en relevant forsker på Den Blå Planet, hvilket sekretariatet undersøger.

Axel Kornerup Hansen foreslog David Masopust (University of Minnesota), som en mulig oplægsholder til at give et kritisk foredrag om betydningen af de meget rene dyr for overførbare til mennesker.

Det besluttedes, at tilbyde Charite lidt mere tid i programmet, idet de kommer to personer herfra for at tale om både "das simulierte mensch" (core facility) og om, hvordan Charite 3R tænker at benytte førstnævnte.

Det blev foreslået, at man - evt. på næste års symposium – som overordnet tema beskæftigede sig med mulighederne for at bevæge sig direkte fra *in vitro* til mennesker/humane modeller.

10. Symposium 2023

a. Beslutning om dato

Det besluttedes, at sekretariatet hurtigst mulig udsender en Doodle til bestyrelsen, så en dato for næste års symposium kan besluttes.

b. Orientering om venue

Sekretariatet orienterede om, at vi desværre ikke kan anvende Charlottet haven som venue for symposiet efter i år, idet de ikke længere er inkluderet Statens indkøbsprogram.

Fremtidige symposier vil formentlig afholdes på Radisson Blue på Amager, som med den nuværende aftale er det mest egnede venue.

11. Onlinearrangement, hvor 3R-forskningsmidlerne kan promoveres

Det besluttedes at udforme et program for arrangementet, som skal forsøges promoveret i et samarbejde med universiteternes forskningskontorer.

Programmet skal indeholde:

- Velkomst
- Introduktion om de 3R'er

- Information om hvilken forskning, som kan ydes støtte
- Information om, hvordan man udformer "den gode ansøgning"
- Mulighed for at stille spørgsmål

Det besluttedes, at sekretariatet kontakter forskningskontorerne på samtlige universiteter og i samme åndedrag sender en "arrangementspakke", som kan vække interesse for arrangementet.

Axel Kornerup Hansen udtrykte, at han gerne vil deltage i arrangementet. Han foreslog, at man kunne forhøre sig hos en forsker, som tidligere havde modtaget forskningsmidler, om denne også vil deltage og fortælle om den støttede forskning. Det blev foreslået, at man spurgte Jorid Sørli, om hun har lyst til at deltage.

Det besluttedes, at arrangementet skal optages, så det kan lægges på 3R-centerets hjemmeside.

12. Bedøvelse af forsøgsdyr (v. Birgitte Kousholt)

Det besluttedes, at Birgitte Kousholt leverer et mindre skriftligt oplæg til bestyrelsen, som en diskussion på et kommende bestyrelsesmøde kan tage sit udgangspunkt i.

13. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

(Sekretariatet modtager under dette punkt input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med)

14. Evt.

Erwin Roggen kunne fortælle, at han havde takket ja til en invitation fra Tysklands nationale komite til at deltage i en proces (Draft working programme) vedrørende antistofproduktion uden brug af dyr, som skal ende op i en rapport herom.